

[P. M. Dam.]

hvilket som helst andet parti at forme de enkelte paragraffer uden hensyntagen til de andre partier, ville ordlyden være blevet noget anderledes, men jeg tror ikke, at grundtonen ville have afvejet meget fra den, der er slået an i det foreliggende forslag.

Politik er jo det muligens kunst, og der skal et flertal, et endda stort flertal, til for at gennemføre grundloven, hvorfor partierne, når man har fundet en fælles grundtone, har måttet bøje sig mod hinanden for også at finde en fælles formulering. Det forstås man godt, og det tjener demokratiet til ære, at det er sket.

Som hørende til den nordiske families mindste gruppe, der igennem århundreder har fristet og i kommende tider vil komme til at friste den lod: med blomsten af vor manddoms kraft som indsats at kæmpe en hård og fortvivlet kamp for tilværelsen i håbet om engang at opnå *freedom from want*, stemmer jeg med glæde for dette grundlovsforslag, der i så rigt mål indebærer det broderhåndslag, som i hvert fald de færreste fiskere og arbejdere i så høj grad som nogen indenfor rigets grænser har behov for.

Jeg hilser også med glæde grønlænderne som ligestillede med de andre rigsborgere med repræsentation i det høje folketing. Deres og færingeres kår ligner hinanden. De sidste års udvikling på fiskeriets område har jo ført med sig, at de to folk har mødtes på samme fangstfelter, og det er min overbevisning, at det vil tjene både dem og os bedst, at vi så hurtigt som muligt forstår at etablere et broderligt samarbejde. Et dagligt samvirke mellem de færøske og de grønlandske repræsentanter her i rigsdagsbygningen vil — det tvivler jeg ikke på — vise sig at være meget værdifuldt med hensyn til fjernelse af al misforståelse og etablering af det ønskede gode samarbejde.

Det er ikke mange år siden, jeg havde den glæde at opleve, i hvor høj grad frihedens og demokratiets ånd besjælede den samlede danske rigsdag uden hensyn til partiskel. Det var, da hjemmestyreordningen på Færøerne blev gennemført. Jeg skal ikke gentage mig selv, jeg vil dog sige, at jeg tror, det var rigtigt, da jeg i en tale betegnede rigsdagens enstemmige tiltrædelse af hjemmestyreloven som et af de smukkeste blade, der er skrevet i Danmarks tusindårige historie.

Hjemmestyreordningen var ikke alene en

nyordning, men en nyordning, der hvilede på en nydannelse af frihedsbegrebet i forholdet mellem to broderfolk, der på frivillighedens grund ønskede at knytte deres skæbne sammen og dog ikke alene at bibeholde, men også glæde sig over hinandens selvstændige kultur, særegne liv og nationale særpræg og selvbestemmelsesret på de områder og med hensyn til de særanliggende, hvor det økonomiske og styrelsesmæssige ansvar naturligt hviler hos een. Den idémæssige nydannelse består i, at det skal stå de to parter, regeringen og hjemmestyret hver for sig eller i fællesskab indenfor et meget vidt ompsøndende område af sager til en hvilken som helst tid frit at bestemme, hvilken sag eller hvilke sagområder der skal overgå til hjemmestyret.

Til illustrering af, hvor large og frisindet man viste sig fra rigsdagens og regeringens side, kan jeg i denne forbindelse ikke undlade at anføre, at engang, da jeg på et politisk møde lancerede denne form for en løsning af de dengang så stærkt omdebatterede nationale og styrelsesmæssige problemer, udtalte formanden for folkeflokket, hr. kongsbonde Johannes Patursson, at det lød meget smukt og besnærende, men der eksisterede ikke den statsmand i verden, der gik ind for en sådan ordening. Men det skete. Det storslåede og kloge frisind fandtes i den danske rigsdag, hos den danske regering og konge. Det siger vi tak for. Det glemmer vi aldrig.

Og nu er der gået 5 år siden nyordningens gennemførelse, og jeg tør sige, at den har indfriet mere, end man turde håbe. Den har vist sig at være det rigtige grundlag for det ideelle samarbejde og samhørighedsforhold, som hele rigsdagen, det danske folk såvel som en overvældende del af det færøske folk gerne ser.

På Færøerne blev der af modstanderne hævdet, at lagtingets lovgivningsmagt på de i hjemmestyreloven nærmere fastsatte områder ikke holdt for domstolene. Det samme blev anført af danske jurister som Poul Meyer, idet de henviste til grundlovens paragraf, der siger, at lovgivningsmagten er hos kongen og regeringen i forening. De påstod, at regeringen og kongen ikke kunne bortdelegere denne lovgivningsmagt, hverken helt eller delvis. Men vi henviste til professorerne Alf Ross og Poul Andersen og alle de jurister, der havde været med til at forme hjemmestyreloven. Af professorer-